

at der der findes ikke alene 1 Stiftsfysikus, 2 Distriktslæger og 2 Kommunal-læger, men desuden 31 andre praktiserende Læger. Og saa nærede det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds ogsaa megen Bekymring over, at en Del af disse Fanger navnlig kunde trænge til Nervelæger og i den Henseende vilde være brøstholdne i Provinserne, men det passer heller ikke paa Aarhus, for det vil ikke være det ærede Medlem, naar han tænker sig om, ubekendt, at der ligger en Sindssygeanstalt lige Nord for Aarhus med 4 Læger, som ogsaa i saa Henseende vilde kunde yde alt fornødent. I det hele taget udtalte han sig, som om det at flytte en Institution som denne bort fra Hovedstaden ud paa det, vi nærmest ville kalde Landet — der er jo ikke Tale om at lægge Fængslet i Byens Gader men uden for Byen — at det i visse Maader skulde være sundhedsfarligt eller afkorte Livet for Fængslets Beboere. Jeg tror nu, at Statistikken — jeg skal for øvrigt ikke plage det høje Ting med Tal — lærer, at Levetiden ordentligvis er kortest i de større Stæder, lidt længere i mindre Byer, naar Forholdene i disse ellers ere i Orden, og jeg tror, at de fleste Mennesker anse Landet for at være det sundeste Opholdssted. Dette Fængsels Beboeres Sundhed vilde næppe derfor være truet. Men det ærede Medlem gik endogsaa saa vidt, at han ved at omtale det Faktum, at en ikke saa ringe Kvotadel af de fængslede ved Fængslingen vare frugt-sommelige, udtrykte sin Bekymring for, hvorledes Børnene Indtrædelse i Verden skulde ske, naar disse Kvinder vare saa langt fra Fødselsstiftelsen. Det var, som om ikke en meget stor Del af Nationen havde gjort sin Indtrædelse paa saadanne Steder uden i nogen som helst Henseende at have følt sig truet under de første Skridt ud i Livet, jeg tror, at Kampen under de første Skridt ud i Livet er haardest i de største Stæder, og jo større Kjøbenhavn bliver, jo farligere bliver det at træde ind i Livet der og kæmpe sig Levevilkaar til der. Det er jo en given Ting, at hvis det er lettere at faa Halvdelen af Fangerne transporteret til Anstalten, naar den ligger i Kjøbenhavn, saa er det lettere for den anden Halvdelen, naar Anstalten ligger uden for Kjøbenhavn, det kan altsaa gaa lige op, og hvad Delinkventomkostningerne angaar, saa er Bekostningen ved Transporten en saa ringe Del deraf, i hvert Fald er den Transport, der falder paa selve Fængslet, ganske forsvindende. Hvad Transporten angaar, er Aarhus

ganske centralt beliggende. Jeg har været til en Forhandling, hvor nogle Byer kæmpede med hinanden, og det ejendommelige var, at de mente alle at ligge centralt; Randers, Næstved, Kolding, ja jeg tror ogsaa Rønne paa Bornholm laa centralt; men ikke desto mindre vil jeg dog med Fare for at blive modsagt af det ærede Medlem fra Kjøbenhavns Amt 2den Valgkreds paastaa, at Aarhus blandt alle danske Byer ligger mest centralt, prøv paa, mine Herrer, at sætte et Passeren i Aarhus, og det andet i Kjøbenhavn eller Ringkjøbing og slaa saa en Cirkel, og De vil se, at der ikke vil kunne findes nogen anden By som Centrum for en Cirkel, der rummer saa meget af Danmark, som naar Passeren anbringes i Aarhus. Jeg vilde ganske vist meget hellere sige, at Odense laa centralt; men vilde De prøve paa at sætte Passeren der, ville De se, at vi ikke alene fik Nordslesvig, men hele Slesvig og et lille Stykke af Holsten med. Nu ligger jo Aarhus bekvæmest for de jyske Fanger, for de fynske ligger den lige saa bekvæmt som Kjøbenhavn, og hvad Sjællænderne angaar, saa ere vi ganske betryggede, ikke alene ere vi enige her i Tinget, men vi have hørt den højtærede Indenrigsminister gentagne Gange forsikre, at nu skulde Kalundborg-Aarhus-Routen, som jeg naturligvis ikke nærmere skal tale om i denne Forbindelse, men som jeg er nødt til ganske flygtig at berøre, blive forbedret, ogsaa muligvis med Natsejlad, saaledes at Fangerne ad denne Route let ville kunne komme til Aarhus. Endelig ytrede det ærede Medlem nogen Bekymring med Hensyn til Beskæftigelsen af dette „store“ Fangeantal. Der er for Tiden, saa vidt jeg ved, 70, men Tallet kan jo stige lidt. Det ærede Medlem frygtede for, at Arbejdspriserne i Aarhus skulde blive trykkede derved; men ser man Sagen nærmere efter, dele disse Fanger sig i 7 forskellige Arbejdsgrupper. Ja, Forholdene i Aarhus ere jo ikke meget store, de ere jo fremfor alt ikke saa store som i Kjøbenhavn, men at de skulde være saa smaa, at 7 eller 10 kvindelige Fangers Arbejdes Tilkøbst til et eller andet Fag skulde trykke Arbejdsprisen; nej, det tror jeg kun vilde være muligt i Byer der ere mange Gange mindre end Aarhus: „wer das glaübt, zahlt acht gute Groschen“! Men i øvrigt vil jeg sige, at hvis Arbejdsprisen skulde trykkes, er jeg overbevist om, at der næppe vil fattes det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds paa Midler til at holde dem oppe. Jeg skal hermed skænke min